

Verksamhetsberättelse 2025

Medlemmar

Kretsen hade den 31 december totalt 7 580 medlemmar.

Det totala medlemsantalet har ökat med 53 medlemmar jämfört med 2024.

Årsstämma 20 mars

Innan årsmötesförhandlingarna pratade Carmen Blanco Valer om textilier.

Styrelse, styrelsesammanträden och organisatoriskt arbete

Styrelsen hade under tiden 1 januari – 19 mars följande ledamöter:

Ordinarie: Daniel Spiring-Sundberg ordförande, Marianne Kahn, Hans Hiller kassör, Robert Harlin, Anders Hedström, Elizabeth Brunius Hayashida, Adam Wallin och Egon Nilsson vice ordförande.

Suppleanter: Hodan Dualeh, Maria Palm, Cecilia Wiklander och Sofie Michelsen.

Från den 20 mars ingick följande medlemmar i styrelsen:

Ordinarie: Eric Grund ordförande, Marianne Kahn, Egon Nilsson, Hans Hiller kassör, Adam Wallin vice ordförande, Maria Palm, Elvira Klang, Robert Harlin, Carmen Blanco Valer, Cecilia Wiklander och Elizabeth Brunius Hayashida
Suppleanter: Hodan Dualeh och Anna Haglund Ståhl.

Styrelsen har haft nio protokollförda sammanträden under året.

Vi har också haft en planeringskonferens den 13 december.

Valberedning och revisorer

Valberedningen har bestått av Emil V Nilsson och Magnus Mattisson. Mats Andersson och Lars-Gustaf Persson har varit ordinarie revisorer samt Ulrika Lernefalk revisorssuppleant.

Deltagande i möten, konferenser, föreläsningar och seminarier

Styrelsemedlemmar har bla deltagit i: Länsstämma, Riksstämma, workshop engagemangshelg på Rikskansliet och Cemusprojekt café.

Övrigt

En krets/län gemensam klimatarbetsgrupp har bildats som samarbetar tätt med Klimataktion. Gruppen har förnyat vårt deltagande i klimatprotokollet, där Mikael Åhlman från länsförbundet utsetts till miljöorganisationernas representant i samordningsgruppen.

En klimatkalendergrupp bildades också där miljöorganisationer kan lägga in information om aktiviteter.

Nya skogsgruppen tilldelades Studieförbundets ugglestipendium på 25 000 kr.

Aktiviteter och Evenemang

Nedan följer redogörelser för aktiviteter och evenemang, vissa med personliga skildringar.

Huggormssafari 30/3

25 deltagare (var av ca 8 barn) var med på den intressanta huggormssafarin och fick lära sig allt om huggormar av Richard Malmström. De fick också se två huggormar (båda hanar).

Besök på Vattenfalls forskningslab 10/4 - Egon Nilsson

Den 10 april besökte 12 personer Vattenfalls forskningsanläggning i Älvkarleby. Här bedrivs bl.a. forskning och utveckling för att begränsa skadeverkningarna på växt- och djurliv i anslutning till vatten- och vindkraftsanläggningar.

Vi guidades runt av två biologer/forskare som också är adjungerade till Lantbruksuniversitetet respektive Karlstad universitet. Forskningsresultaten publiceras öppet i vetenskapliga tidskrifter.

Vi fick se hur man använder drönare för att inspektera svåråtkomliga vattentunnlar, bogsera ekolod över grunda forsområden och för att hänga upp ”varningsflaggor” för fåglar på kraftledningarna.

I 3D-modeller över forsområden testas sedan effekten av olika flödesvolym och behovet av styrande barriärer.

I en stor bassäng, kallad ”laxellatorn” testas hur olika fiskarter kan hantera olika flödeshastigheter. Man arbetar med att bygga flytande öar som kan förankras i regleringszonen i kraftverksmagasin, så att växter kan slå rot här och fåglar häcka trots varierande vattennivåer.

Olika modeller av fisktrappor testas för att se om de kan utformas täckta för att vara oberoende av vattennivån.

För att hindra fiskar att komma för nära turbinintag testar man barriärer av upprättstående cellplastpinnar som vibrerar i strömmen och avleder fisken mot fria passager på sidan av kraftverket. Cellplasten hoppas man kunna ersätta med mer naturnära cellulosapinnar. Avslutningsvis lyfte vi besökare fram den Nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraftverk som förhoppningsvis leder till att mera vatten leds på sidan av kraftverksdammarna och att fiskvandringssvägar öppnas.

Salamanderutflykt 11/4 – Boel Vallgård

Vi var ett femtontal vuxna och barn som ville se på salamandrar. Vi fick se stor och liten, hona och hane, på ovansidan och den granna undersidan och fick svar på alla våra frågor av Rickard Malmström.

Utflykt Resta Gård 12/4 - Elizabeth Brunius Hayashida

Mycket trevlig utflykt till Resta gård. Ekologisk gård med, grönsaker, kött och mejeri. Gårdsbutik med egna mycket goda varor.

Utflykt Rävbacken 25/5 – Emil V Nilsson

Idag har Naturskyddsföreningen i Uppsala varit på besök (19 deltagare). De fick en rejäl vandring från kyrkan via Simons backe, Rävbacken via gårderna ner till Paskhäll nere vid Lårstavikens strand. Jungfrulin, mandelblommor och knölsmörlblommor var i sitt esse!

Läs mer om Rävbacken och Emils bok i föreningens tidning Sveriges

Natur: <https://www.sverigesnatur.org/intervju/grannfamiljerna-fick-liv-i-ravbacken/>

Stadsskogens dag 31/8

Vi hade även i år ett bord som var välbesökt.

Utflykt till Fornborgen 14/9 – Egon Nilsson

Guiden Tomas Eriksson ledde utflykten (23 st deltog).

Dagsutflykt till Ängsholmens gårdsmejeri 21/9 - Hans Hiller

Vi var 22 st som besökte Ängsholmens gårdsmejeri.

Ägaren Pontus Elvingsson höll ett föredrag om verksamheten.

Vi promenerade ner till Tämnaren med Pontus och tittade på vattenbufflarna.

Vi fick också smaka på olika ostar och handla i butiken.

Utterföreläsning 20/11 – Egon Nilsson

Den 20 november höll utterkännaren och fotografen Börje Gunnevik ett levande och personligt föredrag om utter i Café Mumrik. Han visade många exempel på utterns beteende i sin livsmiljö. Vi fick också se uppstoppade exemplar av utter och dess släktingar mink och mård. Börje har samarbetat med myndigheter för att minska riskerna för uttern i naturen.

Många uttrar blir påkörda i anslutning till broar över vattendrag trots att man försöker skapa säkra passager under broarna. Genom sänkta gifthalter i naturen och säkerhetsåtgärder har antalet uttrar i Sverige ökat från som lägst 400 till runt 4 000 (som jämförelse finns det mer än 100 000 bävvar). Antalet åhörare var tvåsiffrigt.

Planeringsgruppen – klimatval 2026

Maria Palm är kretsens representant i planeringsgruppen – klimatval 2026. De aktiviteter som genomförts i gruppens regi under hösten är: Möte på missionskyrkan "Klimatkrisen kräver modiga beslut" med Staffan Laestadius där alla politiska partier var inbjudna att ge sitt bästa förslag. Rundabordsamtal med politikerna två partier åt gången, representanter från Naturskyddsföreningen har varit Eric Grund, Mikael Åhlman och Daniel Spiring. En workshop "Utveckla en metod för att träna blivande kampanjarbetare" Maria deltog.

Projektet Natur och kultur i Hågadalen – Egon Nilsson

Dialogprojektet drivs av Naturskyddsföreningen Uppsala tillsammans med Wardsaetra och Gutasunds hembygdsförening, Föreningen Norby Soldattorp och Södra Norby Villaförening. Det startade 2021. Vår styrelsemedlem Egon Nilsson är sammankallande i projektets arbetsgrupp.

Projektet går ut på att genom dialog med kommunens förvaltare av Hågadalen-Nåstens naturreservat och Länsstyrelsens kulturmiljöenhet utveckla skötseln av kulturmiljöerna längs

Hågadalen. Det kan ses som en parallell till naturskyddsföreningens strävanden att få Uppsala akademiförvaltning att övergå till ett mer hållbart skogsbruk i de bortre delarna av reservatet (se under Nya skogsgruppen). Naturreservatet omfattar ju både natur- och kulturlandskap.

Aktiviteter under 2025:

Under vintern har kommunens entreprenörer fortsatt röjningen av fornborgsmuren på kommunens mark ner mot Hågadalen och vidare söderut längs branten tills muren tar slut och klipporna vid Predikstolen tar vid. På föreningarnas initiativ satte kommunen upp informationsblad om den pågående röjningen på reservatstavlorna vid entréerna till naturreservatet. Grovröjningen av de mera sammanhängande delarna av muren är nu i stort sett klar. En del rishögar och faunadepåer från röjningsinsatsen har lagts väl nära muren och bör flyttas åt sidan en bit anser vi i föreningarna. (se bilder)

Frilagda muren ner mot Predikstolen

Faunadepåer på insidan av muren

Den 11 juni genomförde tre personer från föreningarnas arbetsgrupp manuell finrensning av kvarstående småbuskar och lösa kvistar & pinnar på den sist röjda delen av fornborgsmuren på kommunens mark. En mängd hasselsly togs bort, men ormbunkarna får vara kvar och blir en karaktärsväxt på murresterna under sommaren. (se bild)

Finrensning av muren 11 juni. En mängd hasselsly knipsas av.

I början av september genomförde kommunens entreprenör förnyad slåtter på gravfältet vid Brukshundklubben av sly som skjutit upp sedan föregående års slåtter. I samma vecka färdigställde också kommunen en ny markerad stig upp till fornborgen och Predikstolsbranten från norr. Stigen har två startpunkter - vid reservatstavlorna vid Brukshundklubben respektive Lurbo bro.

Den 14 september ordnade föreningarna en guidad vandring från Brukshundklubben via gravfältet och längs den nya stigen upp till Predikstolen. Turen leddes av arkeolog Thomas Eriksson från Statens historiska museer som berättade utförligt för 23 deltagare om fornborgens historia som en del av maktcentret vid Håga under bronsåldern (se bild). Hembygdsföreningen planerar att ordna en inomhusföreläsning av Thomas om fornborgen under våren 2026.

Guidning på fornborgen 14 september.

Framtiden

Dialogen mellan föreningarna och kommunens reservatsförvaltare ska fortsätta. En ny medarbetare på Länsstyrelsens kulturmiljöenhet ska involveras i projektet.

Vad som återstår att göra är bl.a. uppsättning av uppdaterade fylliga infotavlor om fornborgen vid entréstigarna från norr och söder. Ett "brukaravtal" bör också ingås mellan föreningarna och kommunen som reglerar arbetsfördelningen mellan parterna under de årliga röjnings/slätterinsatser som kommer att krävas.

Ytterligare kulturmiljöer inom Hågadalens-Nåstens naturreservat kan aktualiseras inom dialogprojektet, t.ex. miljön runt Kvarnbo kvarn.

Remissvar och yttranden

Plangruppen har skrivit remissvar om kommunens grön- och blåstruktur tillhörande översiktsplanen.

Nyhetsbrev

Kretsen skickar ett e-nyhetsbrev till medlemmar i kretsen och andra intresserade. Marianne Kahn har ansvarat för detta.

Hemsida och facebook

Ansvariga har varit Adam Wallin, Robert Harlin och Elizabeth Brunius Hayashida (endast facebook).

Arbetsgrupper

Arbetsgrupperna i föreningen har bedrivit en omfattande verksamhet under året. Deras redovisningar finns i bilaga 2 (gruppernas egna beskrivningar).

Ekonomi

Årets resultat – 40 735 kr.

Vi har följande saldon per den 31/12

Nordea plusgiro 170 402 kr

Resursbank 14 154 kr. Resultat- och balansrapport bifogas.

Arvet:

Enligt Georgs Sjöbergs testamente, får kretsen from 2014 använda 50% av årliga utdelningarna på fonderna till "projekt för djur- och natur". Vi har använt dessa medel till att dela ut naturvårdspris.

2025 är det tolfte året i rad som vi delar ut föreningens naturvårdspris Georg Sjöbergs minne.

Årets pristagare var Rebellmammorna som fick priset för de engagerar sig i frågor om miljö och klimat. De delar priset för sina fredliga manifestationer, sittprotester, remissvar och insändare som har bidragit till en bredare uppmärksamhet kring problem med industriellt skogsbruk, särskilt angående svenska kyrkans skogsförvaltning här i Uppsala.

Bo Söderström fick priset för att han är en framstående svensk biolog. Han är chefredaktör för den vetenskapliga tidskriften Ambio och har en lång karriär inom miljöforskning. Bo är allmänt känd för sina fantastiska ljudinspelningar från naturen, särskilt fågelsång. Bo delar priset för allt han har gjort, med särskilt tack för hans engagemang för Hågadalens-Nåsten.

Pristagarna fick 5 000 kr vardera och ett fint diplom.

Bilaga 1: Konstituering av Styrelsen 2025

Ordförande – Eric Grund (valdes på årsmötet 20/3)

Vice ordförande – Adam Wallin

Kassör – Hans Hiller

Sekreterare – Hans Hiller

Nyhetsbrevet – Marianne Kahn

Hemsidan och facebook – Adam Wallin, Robert Harlin och Elizabeth Brunius Hayashida

Instagram - Robert Harlin, Cecilia Wiklander och Elizabeth Brunius Hayashida

Kontaktperson för föreningen – Eric Grund

Postmottagare, riksföreningen och övrigt – Eric Grund

Studieförbundet (inkl. Skoia och integration) – Hodan Dualeh är föreningens representant

Fikaansvarig – cirkulerande

Svara på kretsmail – Eric Grund och Elvira Klang

Representerar i olika sammanhang

Naturskyddsföreningen i Uppsala län – Eric Grund och Maria Palm

Klimatprotokollet – Klimatarbetsgruppen

Kontaktpersoner arbetsgrupper

Green action week – Elizabeth Brunius Hayashida

Skogsinventeringsgruppen – Marianne Kahn

Nya skogsgruppen – Robert Harlin, Eric Grund och Cecilia Wiklander

Klimat-/Klimataktionsgruppen – Maria Palm

Plangruppen – Robert Harlin (sammankallande) och Marianne Kahn

PFASgruppen – Robert Harlin och Elizabeth Brunius Hayashida

Programgruppen – Egon Nilsson (kontaktperson), Hans Hiller, Elizabeth Brunius Hayashida och Cecilia Wiklander

Nåstenkampanjen – Hans Hiller

Natur och kultur i Hågadalen – Egon Nilsson

Storvreta miljö- och klimatnätverk – Maria Palm

Inför styrelsemötena

Dagordningen till styrelsemöten – Eric Grund och Hans Hiller (fikaansvarig ska stå med)

Internvärvare för att hitta nya medlemmar – medlemsansvarig Hodan Dualeh och Robert Harlin (det är allas ansvar att värva nya medlemmar)

Firmatecknare – föreningens firma tecknas av ordförande och kassör var för sig

Bilaga 2 Gruppernas redovisningar

Programgruppen – Egon Nilsson

Programgruppens uppgift är att planera och genomföra aktiviteter som föredrag, studiebesök, utflykter och guidade vandringar med inriktning natur och miljö. Gruppen tar också emot förslag på aktiviteter från medlemmar och intresserade aktörer.

Aktiviteterna ska i möjligaste mån vara öppna för allmänheten och vara avgiftsfria. Detta för att nya medlemmar lättare ska kunna fångas upp. Medlemsvärningsbroschyr bör finnas att dela ut i samband med alla aktiviteter.

Från 2025 avser gruppen att träffas mera regelbundet och ha bättre framförhållning. Från hösten 2025 har kretsen börjat lägga in aktiviteterna i Naturskyddsföreningens kalender. Aktiviteterna bör även läggas in i Biotopias kalender (de måste vara öppna för alla).

I Programgruppen ingår 4 personer. Egon Nilsson är sammankallande.

Skogsinventeringsgruppen - Thorleif Joelson

Skogsinventeringsgruppen har gjort nio exkursioner under 2025. Sex av exkursionerna gick till Länna med omnejd, övriga till Edshammarskogen, Ribbingebäck och Vendelsjön.

Där besökte vi nyckelbiotoper, avverkningsanmälda skogar och områden med äldre skog (identifierade i skogsmonitor). Fynd av naturvårdsarter noterades i artportalen.

Klimatstrejk – Gudrun Utas

Vi har genomfört manifestationer för 7:e året i rad på Forumtorget varje fredag kl 16-18 med musik av Klimatorkestern, tal och utdelning av vår folder till passerande uppsalabor.

Foldern har också spridits i diverse andra sammanhang (tex när nätverket

En jord för alla haft sina stora möten eller Klimataktion har sina föreläsningar på Stadsbiblioteket. Nu har vi också en rockknapp märkt RÄDDA KLIMATET som uppskattas inte minst av barnfamiljer där föräldrarna då också gärna stannar och pratar.

Många kommer fram och tackar för att vi står där, men tyvärr är de få som kommer tillbaka fredag efter fredag.

Hur som helst är det uppenbart att medvetenheten om klimathotet numera finns hos de flesta vi talar med. Vi har samarbetat med övriga miljöföreningar även tex i gruppen "Klimatval" som startat upp inför höstens val samt med Klimatmammorna (där flera av våra strejkare deltog i demonstrationen och stickade röda sjalar som sedan användes i manifestation i Stockholm - lindades runt riksdagshuset), liksom med Latinamerikagrupperna när det gäller hotet mot Amazonas.

Ett par gånger under året har vi tillsammans med ungdomsgruppen Fridays for Future (som numera utgör en egen grupp med deltagare upp till 26 år) anordnat "globalstrejk" med tal och uppträdanden – alltså en sådan som samtidigt äger rum på många håll runt om i världen.

Nya skogsgruppen – Hanna Smidvik

Nedan följer en sammanfattning av de evenemang och aktiviteter som Nya skogsgruppen har arrangerat och genomfört under 2025.

Evenemang för bredare målgrupp: Vi har under vårvintern 2025 arrangerat en föreläsningsserie med temat "Att skydda skog" i samarbete med kretsen och Biotopia.

Fyra av sex föreläsningar hölls på Biotopia och de två sista skedde digitalt, alla var

välbesökta och uppskattade. Föreläsningarna berörde olika sätt att idéellt arbeta för att skydda skog - hur man hittar skyddsvärd skog, hur man inventerar och rapporterar skyddsvärda arter, vad lagen säger och hur en miljöorganisation kan använda artskyddsförordningen och andra författningar till att förhindra att avverkning av naturskogar sker.

Kyrkans skogsutredning stod också i fokus för den bredare målgruppen. Vi ordnade samtal och föreläsningar för att informera och påverka utfallet.

I slutet av året anordnade vi även en manifestation för skogen den 19 december, tillsammans med Rebellmammorna, som trots kort varsel samlade många som kanske inte brukar dyka upp på våra aktiviteter. Totalt dök det upp över 100 personer. Innan nyåret höll Anders Lindholm i sin traditionsenliga mellandagstur i Nåsten.

Inventeringsinitiativ: Vi har fortsatt och intensifierat inventeringsarbetet under året. Vi har varvat lättsammare inventeringsexkursioner som vedsvampsinventering i Flogsta, endagskurs i naturvårdskryptogamer och inventering med övernattnig i Florarna, med ett mer strategiskt arbete för att inventera skyddsvärd skog där fler kortare och spontana exkursioner har genomförts.

Parallellt med föreläsningsserien "Att skydda skog" har vi under året startat en subgrupp som jobbar mer strukturerat med att identifiera områden som vi tror har högt skyddsvärde, inventera dessa områden och sedan rapportera artfynd. Arbetet har till stor del också handlat om att åka ut när skogar i dessa områden anmälts för avverkning, för att kunna inventera och rapportera i artportalen, och försöka stoppa avverkningsanmälningarna om områdena visar sig hysa höga naturvärden. Detta genom att skriva tillsynsbegäran till Skogsstyrelsen eller direkt överklaga Skogsstyrelsens eventuella nollbeslut till Mark- och miljödomstolen. Under 2025 har vi totalt skrivit 14 tillsynsbegäran till Skogsstyrelsen, överklagat 13 beslut till Mark- och miljödomstolen, vilka har resulterat i 15 beslut om att stoppa eller minska området för en avverkning, eller återförvisa ärendet till Skogsstyrelsen. Ett ärende har vi fått prövningstillstånd för i Mark- och miljööverdomstolen och är ännu inte avgjort.

Bild från manifestationen för skogen 19/12

Nåstenkampanjen – Ingemar Södergren

Vi har haft regelbunden kontakt med kommunen för att få uppdateringar kring hur det går med markersättningar.

Hemsidan har legat uppe för att hänvisa personer som vill sätta sig in i frågan.

Vi har haft regelbunden kontakt med Akademiförvaltningen för att se om de har planerade avverkningar i området, vilket de inte har haft.

Handla miljövänligtgruppen – Elizabeth Brunius Hayashida

I april var det klädbyttardag i Uppsala stadsbibliotek med väldigt många som kom.

I september var det aktivitet på Forum torget med Fred på jorden/Fred med jorden och andra föreningar.

Oktober vecka 40 Green Action Week aktivitet i Stadsbiblioteket och veckan efter i Knivsta kommunhus med information och tävling.

I november var vi på Återfika i Gottsunda där vi hade en aktivitet med barnen och information till vuxna.

Stadsbiblioteket: Elizabeth Brunius Hayashida håller upp en broschyr.

Plangruppen – Robert Harlin

Plangruppen har träffats regelbundet ungefär en gång i månaden under 2025. Vi har fått några nya aktiva medlemmar. Idag består gruppen av ca 6 aktiva medlemmar. Vi har skrivit flera yttranden på detaljplaner under året, om Innerstadplanen, Grön- blåstrukturplanen, Ulleråker norra och Vattenfalls kraftledning from Vänge till Dalby.

Vi har arrangerat ett studiebesök på stadshuset med Stadsbyggnadsförvaltningen.

Vi har etablerat en kanal med SBF så att de skickar information till Naturskyddsföreningen Uppsala på mejl om nya detaljplaner.

Storvreta Miljö- och Klimatnätverk – Maria Palm

Arbetsgruppen träffas var tredje vecka på biblioteket i Storvreta.

Vi har ordnat en klädbytdag, gjort en flyer om skogen inför kyrkovalet och delat ut den vid pendeltågstationen två mornar.

Gruppen har också blivit medlemmar i Storvretabygen i samverkan, det är kommunens "remissinstans" i ärenden som rör Storvreta.